

ماهنامه خبری

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

شماره ششم / اردیبهشت ۱۴۰۳

فهرست اخبار

- تسلیت شهادت رئیس جمهور محترم و همراهان ۳
- بیانیه مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در حمایت از خیزش جهانی علیه جنایات رژیم صهیونیستی ۴
- برگزاری کارگاه متن خوانی رساله «الخير المحض» ۵
- برگزاری کارگاه ویراستاری عربی؛ با تأکید بر نیازهای تصحیح متون فلسفی ۶
- برگزاری کرسی ترویجی «نقد کتاب درآمدی بر فلسفه اقتصاد اسلامی» ۷
- برگزاری کرسی ترویجی «نسبت دنیا و آخرت از منظر حکمت متعالیه و نقش آن در فلسفه زندگی» ۸
- گزارشی از کرسی ترویجی «نسبت دنیا و آخرت از منظر حکمت متعالیه و نقش آن در فلسفه زندگی» ۹
- برگزاری کرسی ترویجی «عناصر و جایگاه «تخنه» از یونان باستان تا ابن سینا» ۱۰
- گزارشی از کرسی ترویجی «عناصر و جایگاه تخنه از یونان باستان تا ابن سینا» ۱۱
- همایش ملی «واقع‌گروی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو» ۱۲
- کتابچه چکیده مقالات همایش ملی «واقع‌گروی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو» منتشر شد ۱۳
- گزارشی از نشست اول همایش ملی «واقع‌گروی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو» ۱۴
- گزارشی از نشست دوم همایش ملی «واقع‌گروی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو» ۱۵
- خلاصه سخنرانی دکتر عباس عارفی در همایش واقع‌گرایی ۱۶
- خلاصه سخنرانی دکتر عبدالله محمدی در همایش واقع‌گرایی ۱۷
- خلاصه سخنرانی دکتر عبدی در همایش واقع‌گرایی ۱۸
- خلاصه میزگرد درباره واقع‌گرایی معرفت‌شناختی ۱۹
- «حکمای متأله در شاهنامه» ۲۰
- انتشارات: ۲۱
- حضور فعال انتشارات مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۲۲
- تازه‌های نشر ۲۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ماهنامه خبری

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

شماره ششم / اردیبهشت ۱۴۰۳

مدیر مسئول: رئیس مؤسسه؛

حجة الاسلام والمسلمین آقای دکتر عسکر دیرباز

سردبیر: معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی؛

حجة الاسلام والمسلمین آقای دکتر سیداحمد غفاری

سایت مؤسسه: www.rip.ac.ir

نشانی: خیابان ولیعصر (عج)، خیابان نوفل لوشاتو،

خیابان شهید آراکلیان، شماره ۴، روابط عمومی مؤسسه،

کد پستی: ۱۱۳۳۶۱۴۸۱۶ تلفن: ۶۶۹۶۵۶۳۰ - ۶۶۴۰۵۴۴۵

طراحی: سعید صحابی

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

روح بلند رئیس جمهور مجاهد و خستگی ناپذیر
شهید آیت الله سید ابراهیم رئیسی، هشتمین رئیس جمهور ایران و
همراهان انقلابی ایشان به ملکوت اعلی پیوست

تسلیت شهادت رئیس جمهور محترم و همراهان ایشان

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

«الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الشُّهَدَاءُ الْمُؤْمِنُونَ»

سلام بر جان‌های به لب رسیده در راه خدمت و قلب‌های ایستاده به احترام غم
وطن؛ سلام بر همه‌ی کسانی که در خاک مقدس سرزمینم مبعوث می‌شوند.
شهادت رئیس جمهور محترم و همراهان ایشان را تسلیت عرض می‌نماییم.

روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

بیانیه مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در حمایت از خیزش جهانی علیه جنایات رژیم صهیونیستی

در ماه‌های اخیر، استکبار جهانی و صهیونیسم غاصب با کمک برخی دولت‌های اروپایی، جنایات وحشتناکی را در غزه و فلسطین مرتکب شده‌اند. این جنایات شامل کشتن کودکان، زنان، سالمندان و بیماران، و ممانعت از ورود مواد غذایی و دارویی است. در پاسخ به این جنایات، محور مقاومت در منطقه با ضربات مهلک، قدرت پوشالی رژیم صهیونیستی را درهم شکسته‌اند. همچنین دانشگاهیان در کشورهای مختلف از جمله آمریکا به حمایت از ملت فلسطین و محاکمه جنایات‌های استکبار پرداخته‌اند. مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران نیز حمایت قاطع خود را از این حرکت اعلام کرده و جنایات استکبار جهانی و صهیونیسم را محکوم می‌کند.

کارگاه متن خوانی رساله «الخير المحض»

زمان: روزهای یکشنبه ساعت ۱۴ «شروع از یکشنبه ۱۶ اردیبهشت»

حضور و مجازی

مکان: تهران-خیابان حضرت ولیعصر عج-خیابان نوفل لوشاتو-تقاطع آراکلیان

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

www.irip.ac.ir

دکتر امیرحسین ساکت

عضو هیئت علمی

دانشگاه شهید بهشتی

«مترجم کتاب اصول الهیات پروکلوس»

برگزاری کارگاه

متن خوانی رساله «الخير المحض»

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، کارگاه متن خوانی رساله «الخير المحض» (به همراه تطبیق با اصل یونانی و ترجمه لاتین) با تدریس دکتر امیرحسین ساکت (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی و مترجم کتاب اصول الهیات پروکلوس)، به صورت حضوری و مجازی، در ۱۲ جلسه برگزار می‌گردد.

ذکره بل لظن ان بده تواجی و اعتقد انما آلات استعمالیة حاجات لولا تک
 ایضا انا اولست حی و لشعر ماسلف متا ذکره
 ولم یصراطه فوا تفتن ان لم یحیا ولا ماتت ولم یس صلتا جهاد حردت
 مع جبل جمیع ذکک و لیس الیاء و لیس الیاء و لیس الیاء و لیس الیاء
 لدوملر و مہا آیا نا کا کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما
 فیر و اول الما زمته الیاء الیاء الیاء الیاء الیاء الیاء الیاء الیاء
 متا کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما
 الشیء الذم اعتقدہ انہ لذاتہ انا و لکن معنی ما اعتقدہ انہ لذاتہ
 کان ذک ذک العصور و کون قلمہ و ما عا و شیا آخرا و شیا آخرا و شیا آخرا
 مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

گروه مطالعات ابن سینا

برگزار می کنند:

کارگاه ویراستاری عربی

با تأکید بر نیازهای تصحیح متون فلسفی

مدرس: حامد ارضائی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران
 عضو و مدیر سابق گروه زبان عربی دانشگاه امام صادق علیه السلام
 عضو اتحادیه جهانی زبان عربی

زمان: شش و احد الفات ان لا یفین صبا فی اعطاء مختلف
 روزهای سمنشنبه، ساعت ۱۴-۱۶

مکان:
 تهران، خیابان ولی عصر، خیابان نوفل لوشاتو، کوچه آراکلیان، شماره ۴؛

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
 لا یشرط الیوم و حد و لست حتی یفان جزرا جوهر
 ان لکن شوقه العارض و ارداعلی الامر الطیبین فانک

برگزاری کارگاه

ویراستاری عربی؛ با تأکید بر نیازهای تصحیح متون فلسفی

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، «کارگاه ویراستاری عربی؛ با تأکید بر نیازهای تصحیح متون فلسفی»، با تدریس دکتر حامد ارضایی، به صورت حضوری، در ۶ جلسه برگزار می‌گردد.

گروه فلسفه علوم انسانی
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
انجمن اقتصاد حوزه علمیه قم
برگزار می‌کند:

سلسله کرسی‌های پژوهشی

عنوان:

نقد کتاب درآمدی بر فلسفه اقتصاد اسلامی

ارائه دهنده:

دکتر محمد جواد توکلی
دانشیار گروه اقتصاد مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

ناقد:

حجة الاسلام و المسلمین سید حسین میرمعزی
دانشیار گروه اقتصاد پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

دبیر جلسه:

حجة الاسلام دکتر مهدی عبداللہی
دانشیار گروه فلسفه علوم انسانی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

زمان: دوشنبه ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ ساعت ۱۹:۳۰
مکان: قم، بلوار شهید صدوقی، خیابان حضرت ابوالفضل (ع)، خیابان دانش،
کوچه دانش ۳، بلاک ۷۱، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران
لینک مجازی: <http://irip.ac.ir/u/136>

برگزاری کرسی ترویجی

«نقد کتاب درآمدی بر فلسفه اقتصاد اسلامی»

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، با اهتمام گروه «فلسفه علوم انسانی» مؤسسه و انجمن اقتصاد حوزه علمیه قم، کرسی ترویجی «نقد کتاب درآمدی بر فلسفه اقتصاد اسلامی»، در روز دوشنبه ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳، ساعت ۱۹:۳۰، به صورت حضوری و مجازی، برگزار گردید.

گروه فلسفه اسلامی
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
برگزار می‌کند:

سلسله کرسی‌های پژوهشی

عنوان:

نسبت دنیا و آخرت از منظر حکمت متعالیه
و نقش آن در فلسفه زندگی

ارائه دهنده:

دکتر مجید احسن
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام

ناقدین:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید احمد غفاری
عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

دکتر حسین هوشنگی
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام

دبیر کرسی:

دکتر میلاد نوری
مدرس و پژوهشگر فلسفه

تاریخ برگزاری: دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳، ساعت ۱۰:۳۰ صبح
مکان: تهران، خیابان ولیعصر، خیابان نوفل لوشاتو، کوچه شهید آراکلیان شماره ۴،
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
حضور و مجازی
لینک شرکت در جلسه: <http://irip.ac.ir/u/136>

برگزاری کرسی ترویجی

«نسبت دنیا و آخرت از منظر حکمت متعالیه و نقش آن در فلسفه زندگی»

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، با اهتمام گروه «فلسفه اسلامی» مؤسسه، کرسی ترویجی «نسبت دنیا و آخرت از منظر حکمت متعالیه و نقش آن در فلسفه زندگی»، در روز دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ ساعت ۱۰:۳۰ صبح، به صورت حضوری و مجازی، برگزار گردید.

گزارشی از کرسی ترویجی

«نسبت دنیا و آخرت از منظر حکمت متعالیه و نقش آن در فلسفه زندگی»

جهان مدرن پرداخت. در جهان سنت، طبیعت و جهان به عنوان نشانه‌های الهی مورد توجه بود و زیست دنیوی فرع بر سعادت اخروی بود. اما در جهان مدرن، انسان محور است و زیست دنیوی اصالت یافته است.

دکتر احسن با استناد به نظریه حدوث جسمانی نفس از صدرالمতألہین، راهی را برای بازخوانی سنت در پاسخ به مسائل مدرن پیشنهاد کرد. او معتقد است این نظریه می‌تواند مبنایی برای پیوند دنیا و آخرت باشد.

دکتر هوشنگی و دکتر غفاری در نقد سخنان دکتر احسن، به نکاتی همچون تردید در تعمیم آرمان زهد به کل جهان کلاسیک، و لزوم تأکید بیشتر بر مبانی صدرایی اشاره کردند.

در پاسخ به نقدها، دکتر احسن بر برتری نظریه حدوث جسمانی نفس صدرالمتألہین در تبیین پیوند دنیا و آخرت تأکید کرد.

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، در این نشست که در روز دوشنبه ۱۷ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ و در سالن دکتر نصر مؤسسه برگزار شد، دکتر احسن به چکیده‌ای از آراء و مدّعیات خود اشاره داشته و دکتر غفاری و دکتر هوشنگی نیز به نقد و بررسی مواضع وی پرداختند. دکتر نوری هم عهده‌دار دبیری نشست بودند.

در این گزارش خبری، خلاصه مباحث مطرح شده در کرسی ترویجی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران ارائه شده است:

کرسی با ارائه دکتر مجید احسن و نقد دکتر حسین هوشنگی و دکتر سیداحمد غفاری برگزار شد. دکتر میلاد نوری نیز عهده‌دار دبیری نشست بود.

دکتر احسن در سخنان خود به تبیین تفاوت جهان سنت و

گروه حکمت عملی
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
برگزار می‌کند:

سلسله کرسی‌های پژوهشی

عنوان:

عناصر و جایگاه «تخنه» از یونان باستان تا ابن سینا

ارائه دهنده:

حجت الاسلام و المسلمین حسین لطیفی
دکتری فلسفه از دانشگاه تهران (پروفسور فارابی)

ناقد:

حجت الاسلام و المسلمین زهیر انصاریان
مدیر کارگروه حکمت عملی مجمع عالی حکمت اسلامی

دبیر جلسه:

حجت الاسلام و المسلمین مهدی خیاط‌زاده
پژوهشگر وابسته مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

زمان: چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ ساعت ۱۷
مکان: قم، بلوار شهید صدوقی، خیابان حضرت ابوالفضل (ع)، خیابان دانش،
کوچه دانش ۳، بلاک ۷۱، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران
لینک مجازی: <http://irip.ac.ir/u/136>

برگزاری کرسی ترویجی

«عناصر و جایگاه «تخنه» از یونان باستان تا ابن سینا»

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، با اهتمام گروه «حکمت عملی» مؤسسه، کرسی ترویجی «عناصر و جایگاه «تخنه» از یونان باستان تا ابن سینا»، در روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳، ساعت ۱۷، به صورت حضوری و مجازی، برگزار گردید.

گزارشی از کرسی ترویجی

«عناصر و جایگاه تخرنه از یونان باستان تا ابن سینا»

و ضروری، ایجاد قدرت کنترل پدیده‌ها، تأثیر تجربه در پیشرفت تخرنه و قابل آموزش بودن آن.

دکتر انصاریان در نقد سخنان دکتر لطیفی، سه پرسش مطرح کرد: (۱) چگونه فیلسوفان مسلمان به مفهوم تخرنه رویکرد متفاوتی داشتند؟ (۲) موضوع طبیعت و صنعت در آثار فیلسوفان اسلامی چگونه بوده است؟ (۳) کدام مؤلفه‌های تخرنه در یونان به فلسفه اسلامی منتقل شده‌اند؟

دکتر لطیفی در پاسخ به پرسش‌ها، به نسبت تخرنه و ایپستمه، جایگاه تجربه، تفکیک مهارت و تخرنه، و تفاوت طبیعت در یونان و اسلام اشاره کرد.

در پایان جلسه، برخی از حاضران نیز پرسش‌هایی را مطرح کردند که دکتر لطیفی به آن‌ها پاسخ داد.

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، این نشست در تاریخ نوزدهم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ با ارائه دکتر حسین لطیفی و با نقادی دکتر زهیر انصاریان و دبیری دکتر مهدی خیاط‌زاده در شعبه قم مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران برگزار شد.

در اینجا خلاصه گزارش خبری از کرسی ترویجی که در شعبه قم مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران برگزار شد، ارائه شده است:

کرسی با ارائه دکتر لطیفی با موضوع "عناصر و جایگاه تخرنه در یونان باستان و امتداد آن در جهان اسلام" و نقادی دکتر انصاریان برگزار شد.

دکتر لطیفی در سخنان خود به تبیین مفهوم تخرنه و عناصر مشترک آن در یونان باستان پرداخت. از جمله این عناصر: آگاهی در مقابل بخت، اختصاص به انسان، داشتن دانش کلی

همایش ملی فلسفه اسلامی واقع‌گرویی معرفتی در چالش‌های پیش‌روی آن

Epistemic Realism in Islamic Philosophy and Its Challenges

همراه با حضور و سخنرانی

- آیت‌الله دکتر عسکری ربی‌رباز
- دکتر محمد لنگن‌هاوزن
- حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر احمد حسین شریفی
- حجت‌الاسلام والمسلمین استاد محمد حسین زاده یزدی
- حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجتبی مصباح

دبیر علمی

- حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سید احمد غفاری قره‌باغ

زمان برگزاری: دوشنبه و سه‌شنبه ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۳ | محل برگزاری: مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران | لینک مجازی: <https://www.skyroom.online/ch/irip/pa>

سایت همایش: er.irip.ac.ir

همایش ملی

«واقع‌گرویی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو»

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، همایش ملی «واقع‌گرویی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو» با اهتمام گروه «فلسفه اسلامی» مؤسسه و با همکاری و حمایت دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی داخلی و خارجی، در تاریخ‌های ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ برگزار گردید.

فیلسوفان اذعان دارند که بنیادی‌ترین تمایزهای فلسفی، متمرکز بر نوع تبیین از معرفت در ساحات هویت و توجیه معرفت است. همچنین، نوع نگاه فیلسوف به معرفت، در تمام تبیین‌های مرتبط با علوم انسانی و در تمام نظامات معرفتی معطوف به فردسازی و جامعه‌سازی و تمدن‌سازی، نقش جدی ایفا می‌کند. بنابراین، اصلی‌ترین حجم‌ها در طول تاریخ اندیشه‌ورزی فلسفی، متمرکز بر همین حیث بوده است. این همایش درصدد بررسی دقیق ابعاد حکمی-معرفتی واقع‌گرویی معرفتی، به عنوان اصل بنیادین در حکمت اسلامی است.

کتابچه چکیده مقالات همایش ملی «واقع‌گرایی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش روی» منتشر شد

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، همایش «واقع‌گرایی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش روی آن» درصدد برجسته‌سازی رکن اصلی مباحث معرفت‌شناختی، یعنی مسأله‌ی رابطه‌ی ادراک و عالم واقع است و تلاش نموده است که از آراء موافقان و مخالفان، جهت مواجهه‌ی منطقی و استدلالی و تبیین هرچه بیشتر مواضع ابهام و رفع کاستی‌های محتمل بهره‌برد. این همایش درصدد بررسی دقیق ابعاد حکمی-معرفتی واقع‌گرایی معرفتی، به عنوان اصل بنیادین در حکمت اسلامی است. بنابراین، از پنجره‌ی معناشناختی به تفاسیر سنتی و نوین از واقع‌گرایی نظاره می‌کند و از ضلع انتقادی، به چالش خوانش‌های مختلف واقع‌گرایی، فرصت طرح و بررسی می‌دهد، چرا که انتقاد را لازمه‌ی بالندگی هرگونه اندیشه‌ورزی می‌داند. همچنین، التفات به رهیافت‌های مختلف مشایی و اشراقی و متعالی، می‌تواند به فهم تنوعات معرفت‌شناختی در ساحت واقع‌گرایی کمک کند.

گزارشی از نشست اول همایش ملی «واقع‌گرایی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو»

دکتر غفاری به سه خوانش مهم در مقابل واقع‌گرایی اشاره کرد: خوانش ایدئالیستی دوره پسارنسانس، ایده سوپرتکونیسیم، و اومانیسیم. وی معتقد است پذیرش واقع‌گرایی به معنای رقابت با این رویکردهای مدرن است.

پس از دکتر غفاری، دکتر دیرباز رئیس مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه، از حضور اساتید قدردانی کرد و گفت به دلیل کمبود وقت، خود سخنرانی نخواهد داشت.

در ادامه، دکتر حسین‌زاده یزدی به موضوع "اعتبار ادراک حسی و روش تجربی؛ شکاکیت یا واقع‌گرایی" پرداخت. وی به چالش‌های یونان باستان و معاصر در حوزه ادراک حسی اشاره کرد و گفت برای دفاع از دیدگاه رئالیستی باید درباره چگونگی پیدایش خطا در ادراکات حسی تحقیق کرد.

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، صبح روز دوشنبه، ۲۴ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳، نشست اول این همایش برگزار شد که در آن اساتید و صاحب‌نظرانی چون دکتر عسکر دیرباز، دکتر سیداحمد غفاری، دکتر حسین‌زاده یزدی، دکتر حسن عبدی، و دکتر محمد حسین‌زاده به ایراد سخنرانی پرداختند.

در اینجا خلاصه گزارش خبری از نشست اول همایش ملی "واقع‌گرایی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش‌رو" ارائه شده است:

نشست با سخنرانی دکتر غفاری قره‌باغ، دبیر علمی همایش، آغاز شد. وی واقع‌گرایی را یک فرانظریه دانست که بر نظریات دیگر تأثیرگذار است و پذیرش یا عدم پذیرش آن باعث شکل‌گیری رویکردهای مختلف در علوم تجربی و انسانی می‌شود.

گزارشی از نشست دوم همایش ملی «واقع‌گروی معرفتی در فلسفه اسلامی و چالش‌های پیش رو»

پروفسور لگنهاوزن از مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) به بررسی نظریات علامه طباطبایی درباره رئالیسم پرداخت و توضیح داد که رئالیسم از نظر ایشان صرفاً قبول اصالت وجود نیست.

دکتر عارفی، استاد فلسفه و کلام، درباره موضوع "واقع‌گرایی در گزاره‌های سلبی و عدمی" سخنرانی کرد و پنج فرضیه برای حل این مسئله مطرح کرد که نظریه پنجم را درست دانست. در پایان، نشست با پرسش و پاسخ میان حاضران به پایان رسید.

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، بعدازظهر روز دوشنبه، ۲۴ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳، نشست دوم این همایش برگزار شد که در آن اساتید و صاحب‌نظرانی چون دکتر محمد لگنهاوزن، دکتر عبدالله محمدی، و دکتر عباس اعرافی به طرح نقطه نظرات خود پرداختند.

در اینجا خلاصه گزارش خبری از نشست مربوط به موضوع "واقع‌گرایی" ارائه شده است:

دکتر محمدی، مدیر گروه حکمت عملی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، به عنوان اولین سخنران، به اهمیت موضوع واقع‌گرایی در مباحث فلسفی و الهیاتی امروز پرداخت. وی معتقد است که کنار گذاشتن بحث واقع‌گرایی آسیب‌های جدی به تفکر بشر وارد کرده است.

خلاصه سخنرانی

دکتر عباس عارفی در همایش واقع‌گرایی

درست شناخته شد. ایشان همچنین به چالش‌های مطرح شده توسط فلاسفه غربی، به ویژه برتراند راسل، در این زمینه پرداخت.

در پایان، دکتر عارفی بر اهمیت تبیین واقعیت و صدق گزاره‌ها تأکید کرد و به پرسش‌ها پاسخ داد، از جمله اینکه واقع به معنای موطن وعاء صدق قضا یا چیست.

این سخنرانی نشان‌دهنده عمق بحث‌های فلسفی در زمینه واقع‌گرایی و چالش‌های آن بود و به تبیین مفاهیم کلیدی در این حوزه پرداخت.

در همایش واقع‌گرایی، دکتر عباس عارفی به بررسی واقع‌گرایی در گزاره‌های سلبی و عدمی پرداخت. ایشان با اشاره به اهمیت اصل عدم تناقض، بیان کرد که این اصل مبنای شناخت‌هاست و تبیین صدق قضایای اجتماع نقیضین ضروری است.

دکتر عارفی توضیح داد که دو نوع گزاره وجود دارد: گزاره‌های سلبی و گزاره‌های عدمی. گزاره‌های سلبی به عدم وجود چیزی اشاره دارند، در حالی که گزاره‌های عدمی به فقدان آن اشاره می‌کنند. ایشان به نظریه مطابقت اشاره کرد که به صدق گزاره‌ها مرتبط است و به تاریخ فلسفه بازمی‌گردد.

در ادامه، دکتر عارفی پنج فرضیه در مورد واقع‌گرایی سلبی و عدمی مطرح کرد و به نقد چهار فرضیه پرداخت. فرضیه پنجم که به واقع عدمی حقیقی و اصیل اشاره دارد، به عنوان فرضیه

خلاصه سخنرانی دکتر عبدالله محمدی در همایش واقع‌گرایی

در ادامه، دکتر محمدی به بحث‌های اقتصادی و اجتماعی نیز پرداخت و نشان داد که چگونه ناواقع‌گرایی در این حوزه‌ها نیز خود را نشان می‌دهد. به‌ویژه، اشاره کردند که نظریات اقتصادی باید بر واقعیت‌های مستقل از انسان مبتنی باشند. در بخش پایانی ایشان تأکید کردند که ارتباط فلسفه با واقعیت باید حفظ شود تا از ذهن‌گرایی و لفاظی‌های بی‌محتوا جلوگیری شود. این سخنرانی به‌وضوح اهمیت واقع‌گرایی را در فلسفه و علوم مختلف تبیین کرد و ضرورت بحث‌های عمیق‌تر در این زمینه را یادآور شد.

در این همایش، دکتر عبدالله محمدی به بررسی مسئله واقع‌گرایی در فلسفه پرداخت و سؤالاتی را مطرح کرد که آیا واقع‌گرایی واقعاً مسئله‌ای مهم در فلسفه است یا خیر. ایشان به تاریخچه نگاه‌های فلسفی از رنسانس تا امروز اشاره کرد و بیان کرد که چگونه این نگاه‌ها به کنار گذاشتن مباحث انتزاعی و به خصوص معرفت‌شناسی منجر شده است. دکتر محمدی تأکید کرد که کنار گذاشتن واقع‌گرایی آسیب‌های جدی به تفکر بشر وارد کرده است. به‌ویژه در الهیات، این مسئله باعث کاهش اعتبار خدا به عنوان خالق و مدبر شده و به رشد الحاد کمک کرده است. ایشان به تأثیرات منفی این نگرش‌ها بر باورهای دینی و فلسفی اشاره کردند و گفتند که این مسائل به نوعی در پذیرش یا عدم پذیرش واقع‌گرایی ریشه دارد.

خلاصه سخنرانی دکتر عبدی در همایش واقع‌گرایی

ایشان سپس به دیدگاه علامه طباطبایی پرداختند و بیان کرد که ایشان بر یقین به وجود واقعیت تأکید دارد و معتقدند که ما می‌توانیم به واقعیت‌ها به صورت مستقیم و بدون نیاز به استدلال دسترسی داشته باشیم. این نوع معرفت، شهودپایه است و بر علم حضوری تأکید دارد.

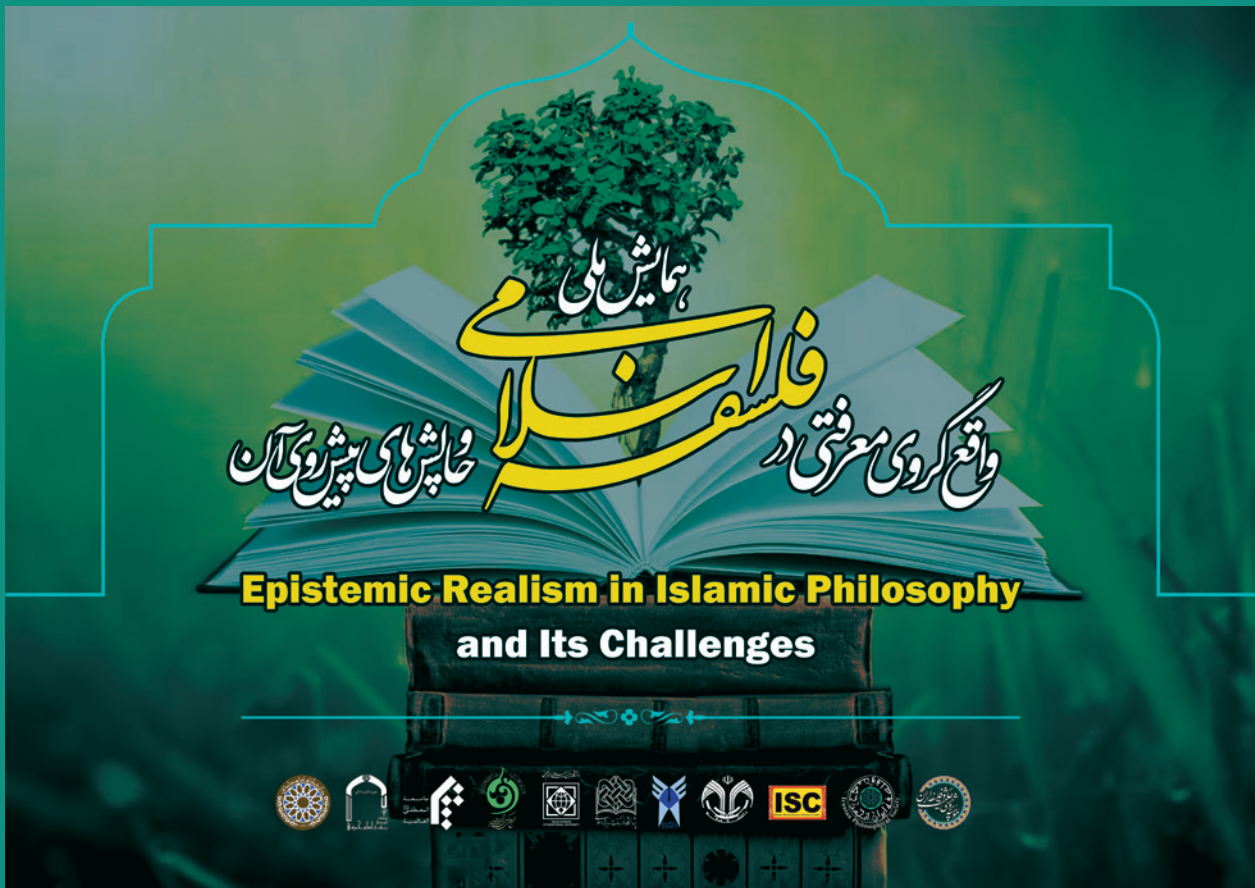
در ادامه، دکتر عبدی به کانت اشاره کرد و توضیح داد که کانت نیز رئالیست است اما بر پایه شهود حسی. ایشان تأکید کردند که در حالی که هر دو فیلسوف بر وجود واقعیتی و رای فاعل شناسا تأکید دارند، تفاوت اصلی در نوع شهود آن هاست.

سخنرانی دکتر عبدی به وضوح اهمیت واقع‌گرایی را در معرفت‌شناسی تبیین کرد و ضرورت بررسی تطبیقی این دیدگاه‌ها را یادآور شد.

در این همایش، دکتر عبدی به بررسی تطبیقی واقع‌گرایی معرفت‌شناختی از منظر علامه طباطبایی و کانت پرداخت. ایشان ابتدا به شکاف معرفتی میان نومن و فنومن که از زمان کانت مطرح شده اشاره کرد و توضیح داد که در معرفت‌شناسی اسلامی نیز علامه طباطبایی تلاش‌هایی برای پاسخ به این مسائل داشته‌اند.

دکتر عبدی واقع‌گرایی را به عنوان پذیرش وجود فاعل شناسا و واقعیتی مستقل از آن تعریف کرد و بر این نکته تأکید کرد که واقع‌گرایی معرفت‌شناختی باید شامل چهار قید باشد: وجود فاعل شناسا، وجود واقعیتی غیر از فاعل شناسا، تحقق معرفت نسبت به وجود فاعل شناسا و وجود واقعیتی مستقل که ما نسبت به آن معرفت داریم.

خلاصه میزگرد درباره واقع‌گرایی معرفت‌شناختی

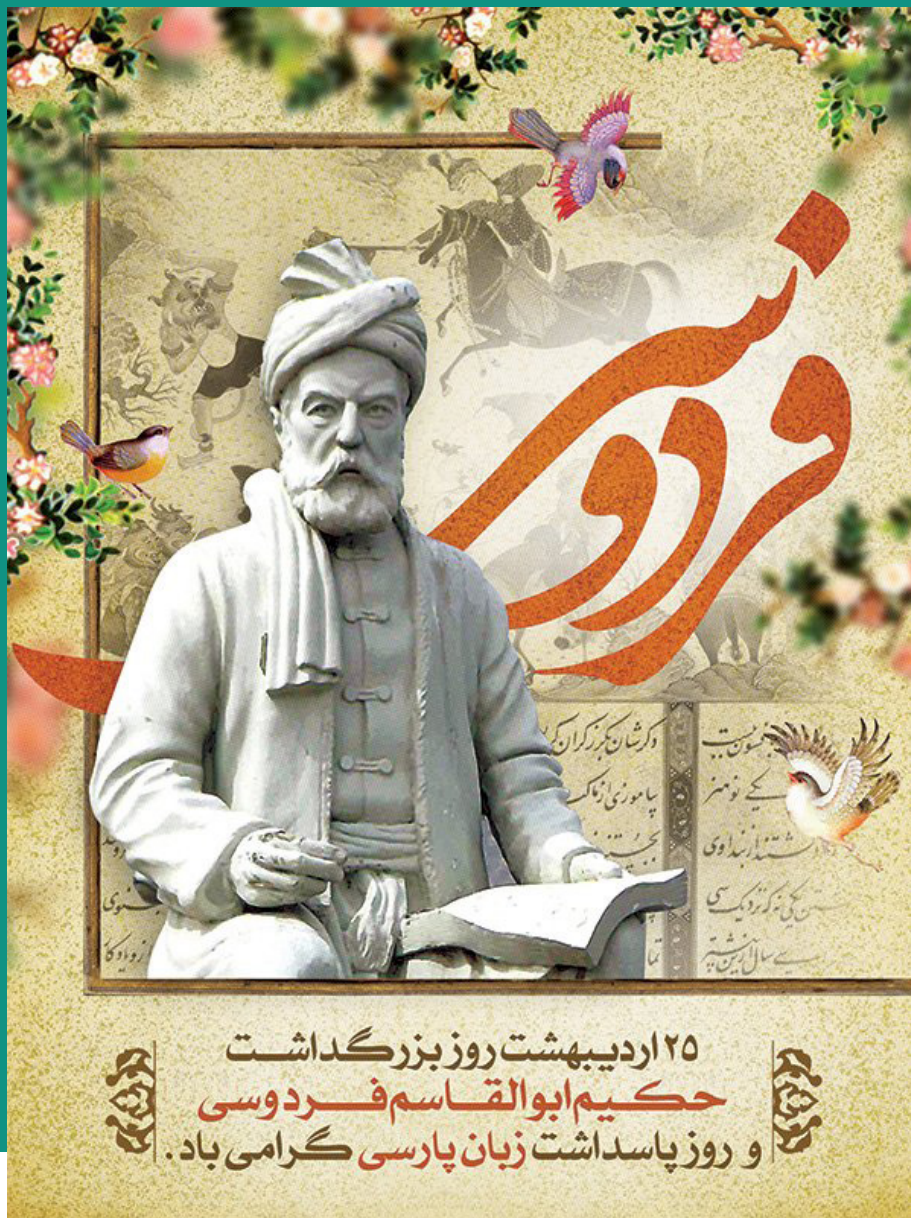
که علت موجودات مادی است دسترسی پیدا کنیم. در این راستا، ایشان بر اهمیت علم حضوری تأکید کردند و گفتند که اعتبار علم حصولی و مطابق آن نیز باید مورد توجه قرار گیرد. دکتر عبدی نیز در ادامه به نکات مهمی اشاره کرد و تأکید کرد که مفهوم اعتبار در حکمت عملی و نظری مشترک لفظی است و باید به دقت مورد بررسی قرار گیرد. ایشان همچنین به این نکته پرداختند که در فلسفه اسلامی، علم حصولی و علم حضوری باید به طور همزمان مورد توجه قرار گیرند.

در این میزگرد، دکتر حسین‌زاده به بررسی نظام واقع‌گرایی معرفت‌شناختی از منظر علامه طباطبایی پرداخت. ایشان ابتدا به چالش‌های موجود در ارتباط با اعتبار علم و ماهیت اشاره کردند و بیان کردند که علامه طباطبایی از واقع‌گرایی در تقابل با ایدئالیسم به جدّ دفاع می‌کند.

دکتر حسین‌زاده توضیح داد که واقع‌گرایی به معنای پذیرش وجود فاعل شناسا و واقعیتی مستقل از آن است. ایشان به این نکته پرداختند که ادراکات اعتباری علامه فقط به مباحث عملی مربوط نمی‌شود، بلکه در کل نظام فلسفی ایشان نقش مهمی ایفا می‌کند.

وی همچنین توضیح داد که چگونه واقعیت عینی قابل ادراک حصولی نیست و برای علم به واقعیت، باید به واقعیت مجردی

«حکمای متأله در شاهنامه»

نوشتاری از دکتر بابک عالیخانی (دانشیار گروه «ادیان و عرفان» مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران) به مناسبت ۲۵ اردیبهشت ماه، روز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی و روز پاسداشت زبان پارسی

هفتم به کاری شگفت‌تر از شگفت می‌پردازند که نقطهٔ اوج کارهای ششگانهٔ پیشین آنان است. در دکتترین مزدیسنايي، خلقت‌های ششگانهٔ اورمزد به ترتیب عبارت‌اند از آسمان سنگی یا فلزی، آب، زمین، گیاه، جانور، و مردم. هوشنگ در کارهای سازندهٔ خود درست از همین طرح و سرمشق الهی پیروی کرده است: ...

به نام خداوند فراخ بخشایش مهربان
یکم) شهرسپ

سه شهریار تمدن آفرین مذکور در شاهنامه، هوشنگ و طهمورث و جمشید نام دارند که مظهر خلاقیت خدای تعالی به‌شمار می‌روند. این سه شهریار، همانند خالق جهان هستی، در شش مرحله به ابداع و نوآوری دست می‌یازند، و سپس در مرحلهٔ

انتشارات

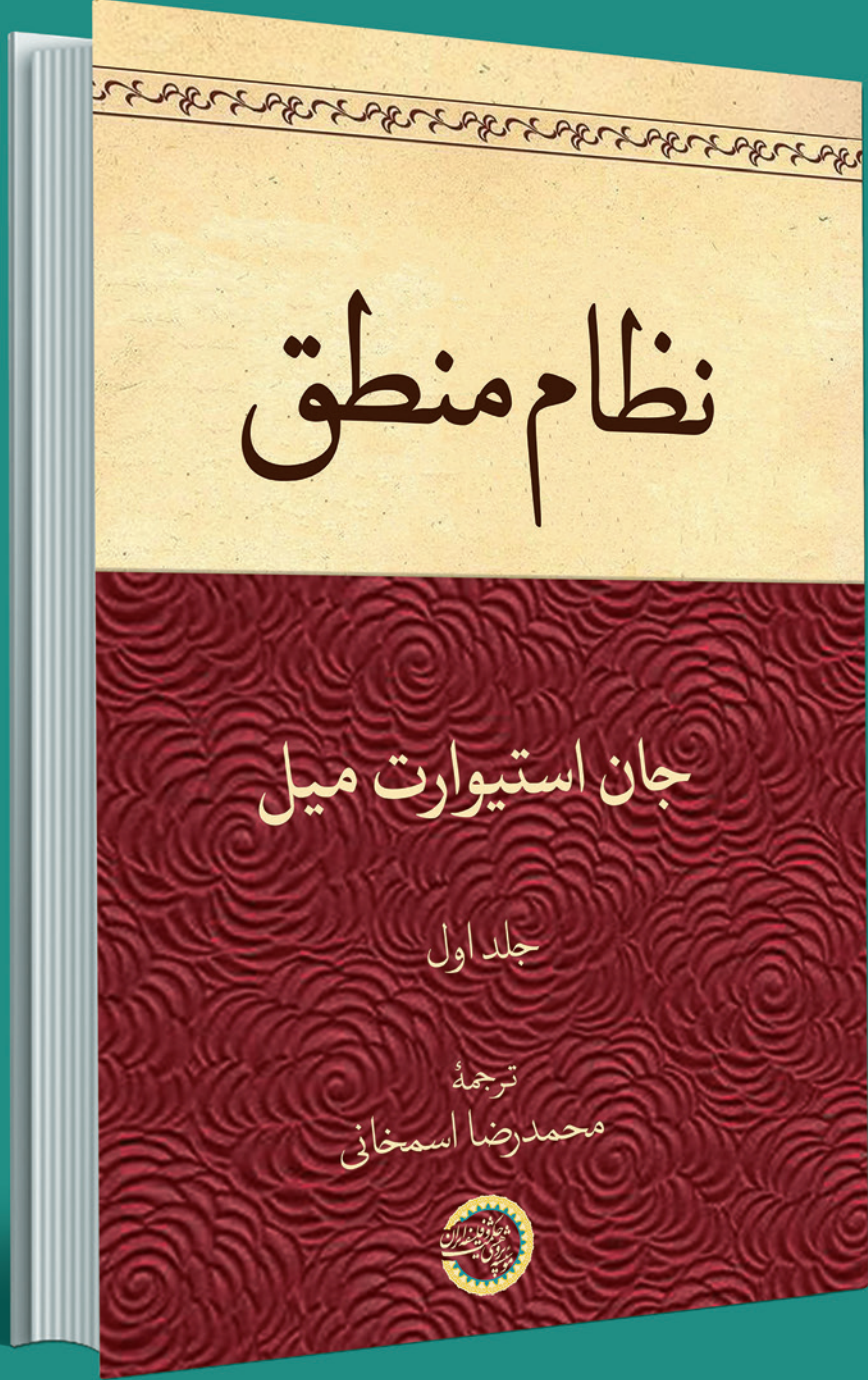
حضور فعال انتشارات مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

به گزارش روابط عمومی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، سی و پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، به عنوان یکی از بزرگترین رویدادهای فرهنگی کشور، امسال نیز به صورت حضوری و مجازی برگزار گردید. در روزهای نمایشگاه، غرفه مؤسسه پذیرای مهمانان ویژه خود، اعم از مؤلفان آثار و اعضای هیئت علمی مؤسسه، بود.

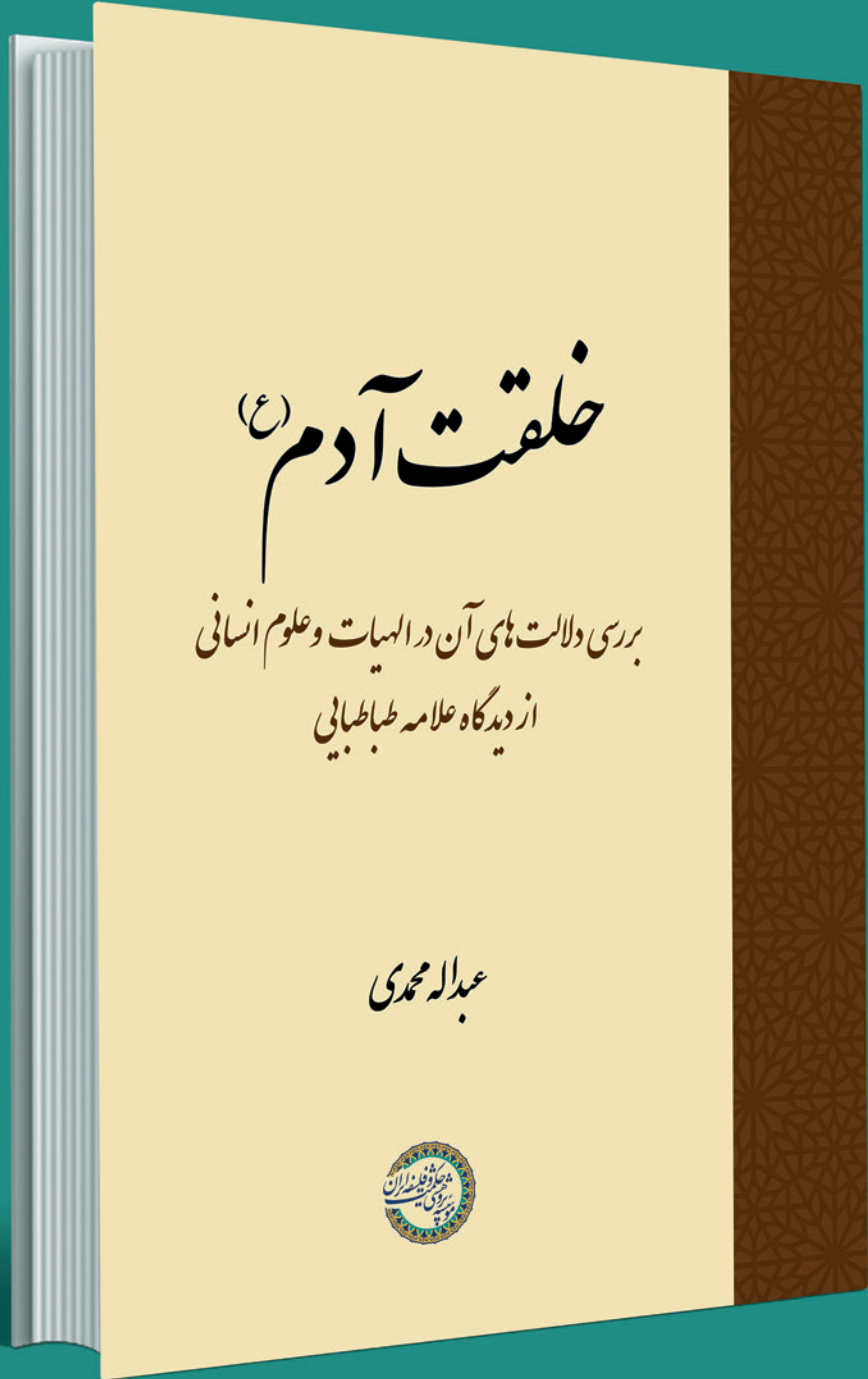

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی ایران
مؤسسه تخصصی حکمت و فلسفه ایران

خلقت آدم (ع)

بررسی دلالت های آن در الهیات و علوم انسانی
از دیدگاه علامه طباطبائی

عبدالمحمدی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

فلسفہٴ غرب و ترجمہ

گزیدہٴ مقالات
ہمایش فلسفہٴ غرب و ترجمہ

به کوشش
امیر حسین خداپرست

مؤسسہ اسلامیات کے حکیم نور محمد قادری پیران

مباحثی در فلسفہ منطق و زبان: دلالت شناسی

سید محمد علی حجتی

موسسہ اہل بیت کے حکم سے قاسم علی پور

مجموعہ آثار
۵

ابوعلیٰ حسین بن عبد اللہ
ابن سینا

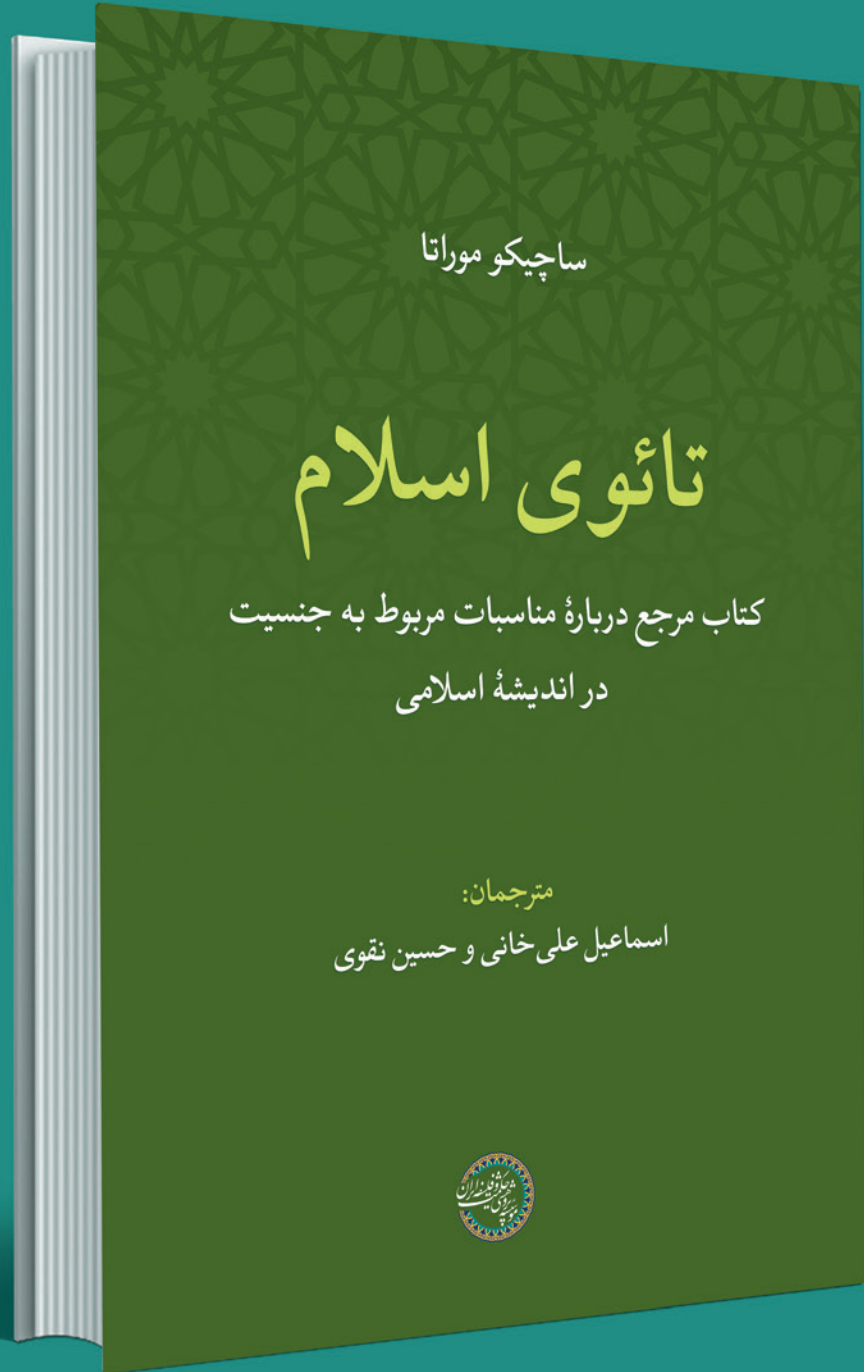
المبدا والمعاد

تصحیح
مقدمہ و تخریج
سید حامد ہاشمی

موسسه پژوهش‌های حقوقی و فلسفی ایران

ساجیکو موراتا

تائوی اسلام

کتاب مرجع دربارهٔ مناسبات مربوط به جنسیت
در اندیشهٔ اسلامی

مترجمان:

اسماعیل علی خانی و حسین نقوی

مجلس خبرگان
جمهوری اسلامی ایران

شرف الدین داود قیصری

رسائل قیصری

با حواشی عارف محقق آقا محمد رضا قمشہ ای

التوحید والنبوة والولاية

أساس الوجدانية

نهاية البيان في دراية الزمان

كشف الحجاب عن كلام رب الأرباب

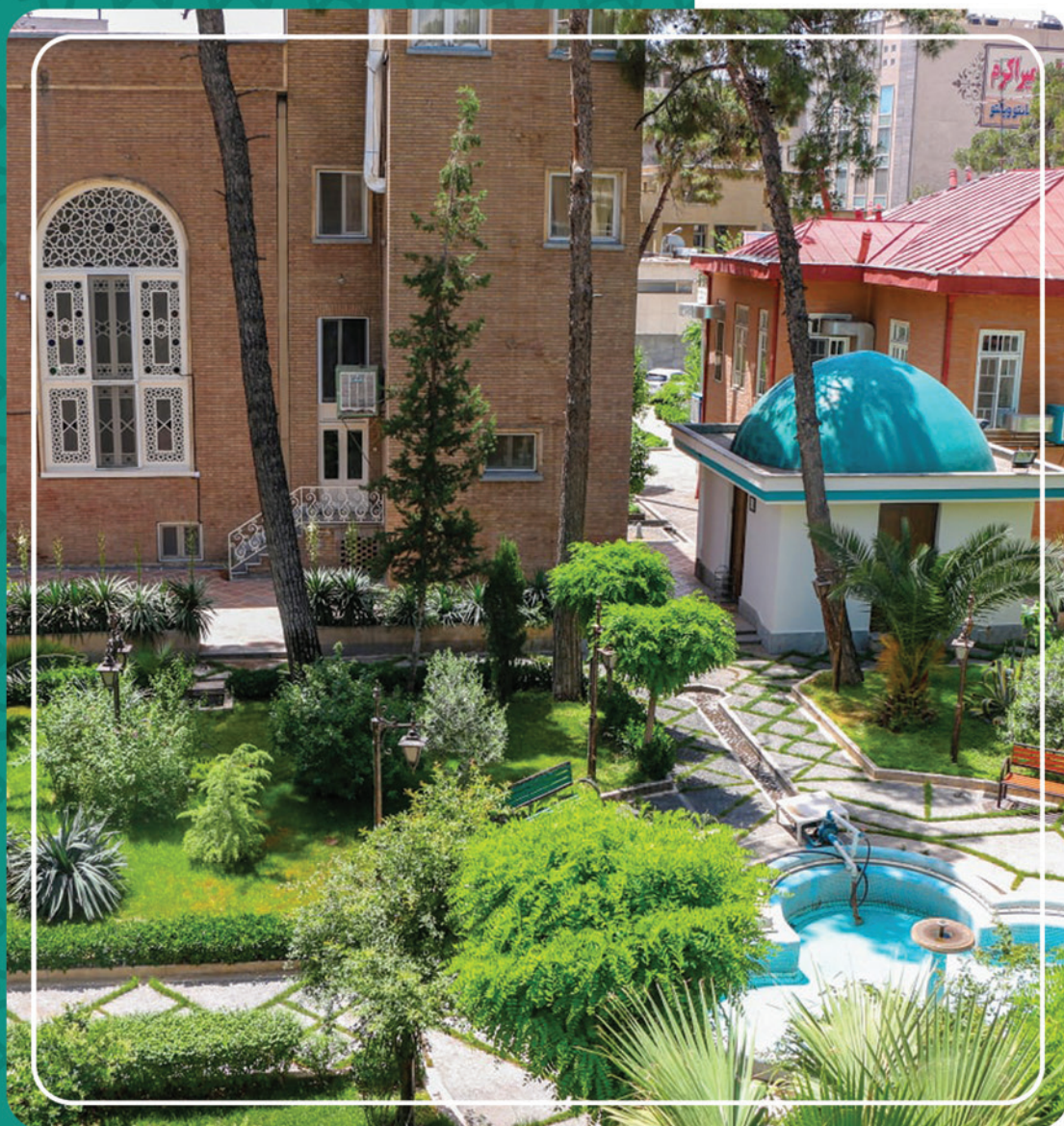
با تعليق وتصحيح ومقدمة

سیدجلال الدین آشتیانی

به اهتمام

سید محمود یوسف ثانی

آدرس:

تهران، خیابان ولی عصر،

خیابان نوفل لوشاتو،

خیابان شهید آراکلیان،

شماره ۴

تلفن: ۶۶۹۶۵۳۴۶